

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Адрес Рэдакцыі і Адміністрацыі: ВІЛЬНЯ,
ПОЛАЦКАЯ 4. — (WILNO, POŁOCKA 4).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 6 га-
дзіны апрача сьвята.
Газета выходзіць раз у тыдзень.

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.

Цана абвестак:

на 1-ай старонцы 30 гр., 2 і 3-яй — 25 гр. і на
4-ай — 20 гр. за радок дробнага друку у вад-
най палосцы. Жадаючыя іншых абвестак павін-
ны звярнуцца да Адміністрацыі.

Болей культурнай работы!...

Ужо няраз мы пісалі, што палітыка ў Беларусі йдзе шпарка наперад... Людзі часта выбываюцца з сёл, каб папхнуць далей беларускую палітычную работу. Творацца розныя палітычныя партыі, адбываюцца зьезды, закладаюцца гурткі—словам, людзі саматугам робяць палітыку.

А для культуры? Вельмі мала. Яно праўда, што дагэтуль ня было адумасловай арганізацыі, якая-б узяла на сябе ўвесь цяжар культурнай работы на вёсцы. Людзі сваімі сіламі, ня злучаныя ў ніякую арганізацыю, жадалі то тут, то там зрабіць нешта для беларускай культуры: гулялі прадстаўленьні, закладалі чытальні або бібліотэкі, прабавалі нават адчыняць народныя дамы—але ўсё гэта была раськідана, незарганізавана, ня было таго цэнтру, які заўсёды патрэбны пры культурнай працы.

А цяпер такі цэнтр стварыўся. Гэта будзе: *Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры*. Ужо надрукаваны і разасланы Статут гэтага Інстытуту. Астаецца толькі ўвясці яго ў жыццё.

Якжа-ж яго ўводзіць?

Шмат хто працягваўшы Статут апушчае рукі і кажа, што ўсяго таго, што там напісана немагчыма споўніць. Яно праўда, што аднаму чалавеку, або аднаму гуртку споўніць усю задачу, пастаўленую Статутам ніяк немагчыма. Справа ў тым, што кожны гурток бярэ на сябе адзін (або і болей) пунктаў пастаўленых у Статуте і ў кругу гэтых пунктаў пачынае сваю дзейнасць. Аднаму напрыклад гуртку лягчэй гуляць прадстаўленьні і гэтакім спосабам пашыраць родную культуру, другому лягчэй наладзіць лекцыі або курсы для выраслых, трэціму — залажыць чытальню, бібліотэку, або нават народны дом. Іншыя йзноў могуць залажыць прыватную школу, яшчэ іншыя — пашыраць друкаванае слова: кніжкі, газэты і г. д. Словам, дзейнасць у кругу толькі духовай культуры для кожнага гуртка будзе вельмі шырокая, а калі дабавім сюды фізычную культуру або, начай кажучы, гаспадарку (коопэратывы, земляробскія гурткі, аканаміцкая самапомач), то перад намі развернецца ўва ўсёй шырыні поле да працы. Уся важнасць Інстытуту будзе ў тым, што ён абыймае ўсе праявы духовай і фізычнай культуры людзкай, пачынаючы ад наладжання спектаклю, а канчаючы на залажэнню аграрнаміцкай акадэміі. Праўда, што такія высокія ўстановы можа закладаць толькі цэнтр Інстытуту, але ўсякі разумее, што цэнтр можа лягчэй павясці работу, аспіраючыся на гурткі...

Уся гэтая праца Інстытуту ў цэнтры і ў гуртках будзе мець за сабою ўсю юрыдычную і легальную сілу: заўсёды ўва ўсіх выступленьнях і пачынаньнях можна паклікацца на Статут Інстытуту, залегалізаваны польскімі ўладамі...

Апроч гэтага, Інстытут, як установа

далёкая ад палітыкі можа выступаць у абароне культурнай дзейнасці сваіх сяброў і гэтым памагаць у легалізацыі культурнай беларускай працы. Мы ведаем, што яшчэ дагэтуль бадай усе культурныя беларускія працаўнікі былі падведзены паліцыяй і рознымі шпікамі над катэгорыю „wywrotowców“. Аспіраючыся на Статуте можна будзе ўсім няпрошаным аякуном заткнуць рот.

Дзеля гэтага ў Статуте Інстытуту няма і слова аб палітычнай рабоце і аб палітычных дамаганьнях Беларуса (зямля, выбары, самаўрад, собскасць і г. д.), а гаворыцца толькі аб культурных мэтах нашага народу. Затым цяпер можна смела закладаць гурткі Інстытуту і такім парадкам легальна вёсці культурную работу. А культурная работа ў нашых цяперашніх варунках дужа важная—яна можа куды важней за ўсю палітычную работу. Бо палітыка аспіраецца на культуры, як дом на фундаманце. Дом бяз фундамэнту ня мае вялікай трываласці, таксама палітыка бяз культуры.

Дык да культурнай работы, дзеячы! Робячы, культурную работу, Вы будзеце будаваць моцны фундамент пад палітычны асновы нашай Бацькаўшчыны—Беларусі. Гурткі Інстытуту павінны быць усюды, дзе ёсць беларуская вясковая інтэлігенцыя.

Васкові.

Адказ грамадаўскай рэдакцыі.

Грамадаўскія рэдактары ня вытрывалі, каб у № 1 „Нашае Справы“ ізноў не агрызнуцца проці нас. З гэтага няма дзіва, бо пролетарская беларуская газета даўно ўжо ня лаіла беларускай прэсы сялянскай. На гэты раз да нас прычэпіліся за выражэнне „ідуць у „Грамаду“ не з добра і не на добро, але з гора, даведзеныя да безнадзейнага польскага палітыка“, ужытае ў зацемцы „З газэтаў“ № 30 „Сялянск. Нівы“. Вось-жа за гэтае „не на добро“ й навалілася на нас гэная газета. „Нашай Справе“ хацелася-б, каб мы хвалілі „Грамаду“, але мы гэтага зрабіць ня можам, бо ня можам браць за гэта адказнасці перад нашым народам. „Наша Справа“ кажа гэтак: паны „Грамаду“ гоняць, паном „Грамада“ шкодна, значыцца беларускаму сялянству яна карысная“. Ня думаем, каб панове рэдактары „Н. Справы“ былі такімі дзядзькамі, што гэтак маглі думаць. Падобныя „довады“ разлічаны на людзкую прасціню, бо зьгінучы разам з панамі запраўды прыемнасць палавічнага характару. Дык рупнасць аб паных пакідаем рэдактарам „Н. Справы“, мо' ім гэта і патрэбна, але мы рупліся аб беларускіх сялянах, „а паноў чорт пабары“ скажам прытарнаваўшы словы Мацея Бурачка.

Аб самой „Грамадзе“ скажам, што мы лічым яе арганізацыяй шкоднай, бо кірунак яе вядзе да бальшавізму. „Грамада“ замест ідэі беларускае, падсвоуе беларускаму народу ідэю яму чужую й шкоднаю нацыянальна й сацыяльна. Гэтакім парадкам „Грамада“ да значнай меры ліквідуе беларускаю сьвядомасць, а гэтым і беларускі рух.

Палажыўшы руку на сэрца, кожны згодзіцца, што мы кажам праўду.

Але мы жывём у такім нягодных абставінах, што нават такая партыя, як „Грамада“, ня

ПАВЕДАМЛЕНЬНЕ

Беларускага Пасольскага Клубу.

У сувязі з зачыненнем сесіі Сойму й Сэнату канцэлярыя Беларускага Пасольскага Клубу ў Варшаве зачынена да 30-га кастрычніка. Ува ўсіх справах да паслоў і сэнатараў Беларускага Пасольскага Клубу трэба зварочавацца ў Сэкрэтарыят Беларускага Пасольскага Клубу ў Вільні (Wilno, Połocka 4, m. 7).

зусім шкодная. Справа ў тым, што ўсе Палякі з выняткам, ведама, адзінак як урадовыя, так і неўрадовыя імкнуцца знішчыць беларускі народ. Хто астанецца пасыўным, хто ня будзе ходацца (бароцца) з гэтым польскім імкненнем, той згіне. Але хто йдзе ў беларускаю арганізацыю, той будзе ходацца з Палякамі і ў найгоршым выпадку астанецца жывым. Навет ідучы ў такую партыю, як „Грамада“, маса астанецца жывой, хоць адзінкі могуць згінучы і ўжо некаторыя пагінулі. Хвароба, якой лёгка заразіцца ў „Грамадзе“, ёсць хваробай выключальнай, дык, Беларус, захаваўшы жыццё, можа з часам ізноў быць здаровым.

Дзеля гэтага хто замест таго, каб ісьці, прыкладам у Сялянскі Саюз, ідзе ў „Грамаду“, той не здабывае, а траціць, ідзе не на добро, не на карысць, а на шкоду, але хто замест таго, каб сядзець, зашчапіўшы рукі і чакаць, як вол даўбні, ідзе ў „Грамаду“, той здабывае, бо ратуецца ад сьмерці.

Заняўшыся ўжо раз грамадаўскім ворганам, адкажам за адным гакам і на іншыя прычэпкі ягонныя да нас, на каторыя іншым разам зусім не звярнулі-б увагі. Ворган „Грамады“ ўвесь час называе „Сялянскую Ніву“ ворганам „паслоў Ярэміча й Рагулі“. Газэце пролетарскай высясьняем, што ў нас сялянаў нямашака дыктатуры ані старшыняў, ані прэзідыумаў, ані правадыроў, і Ярэміч з Рагуляй ёсць такімі-ж сябрамі, як і кожны іншы селянін арганізаваны ў саюзе, каторага ворганам ёсць „Сялянская Ніва“. Але тутака выбачаем „нашай“ і іншым „Справам“, бо так лёгка абмыліцца і адносіны ў сябе перанесці на чужы ім сялянскі грунт.

Што-ж датыча званьня „Сялянскай Нівы“ „сястрычкай“ „Bielaruskaj Krynicy“, дык за гэта дзякуем „Сял. Ніва“ запраўды лічыць сваёй сястрою кожнаю ідэйнаю газэту беларускаю. А калі грамадаўская рэдакцыя хоча гэтак азначыць якуюсь бліжшаю свайню, дык параім ім пачаць ад сябе. „Сял. Ніва“ спачувае „Biel. Krynicy“, як ідэйнаму й здароваму кірунку палітычнай думкі беларускай, але такое свайні паміж намі, як гэта хоча прадставіць „Наша Справа“, няма, няма хоць-бы дзеля таго! што „Biel. Krynica“ мае на ўвёце Беларусаў-каталікоў, а „Сял. Ніва“ ўсё беларускае сялянства бяз розніцы веры.

Падавайце дэкларацыі на беларускія ўрадовыя школы!

Дэкларацыі і ўсе інструкцыі на жаданьне высылае:

- Беларускі Інстытут Гаспадаркі й Культуры (Wilno, Zawalna 7 m. 8) і
- Т-ва Беларускай Школы (Wilno, Wileńska 12 m. 6).

ПРАМОВА

пасла кс. А. Станкевіча ў Сейме 24.IX.1926.

(Працяг).

Усюды крывадушнасць.

Наагул трэба адзначыць, што такі псыхічны настрой Сейму і Ураду ёсць сымболом усяго, а калі не ўсяго, то большай часткі польскага грамадзянства. Усюды пануе няшчырасць, псыхічны хаос, крывадушнасць. Ува ўсіх пачынаньнях польскіх урадаў, ува ўсёй іх палітыцы мы ніколі ня бачылі ясных, здэцыдаваных лініяў.

За міжнародныя трактаты чапляюцца, а самі іх не спаўняюць.

Загляньма ў заграічную палітыку. Усім ведама, што Польшчы вяжа свой лёс з Эўропай; усю сваю будучыню апірае на Варсальскім Трактате. Усім ведама, што заўсёды перад Эўропай п'яе гимны аб міры, аб добрым сужыцці з суседнімі народамі. З другога боку ясным ёсць так-жа, што не спаўняе Польшчы ані трактату аб нацыянальных меншасцях, ані Рыскага.

Нічога ня робіцца ў справе падыфікацыі адносінаў з Літвой і ў справе ажыўленьня аканаміцкіх зносінаў з СРСР. Кажу гэта дзеля таго, што душна ўжо нам стала ў гэтай Віленшчыне, бо апынуліся мы, як-бы ў мяшку, дзе ня толькі цяжкае і кепскае паветра, але недамагам матар'яльна, бо голад аканаміцкі адчуваем.

Б'юць бяз сыстэмы.

У ўнутранай палітыцы бачым той самы хаос, уціск і крывадушнасць. З гэтае трыбуны часта можна было пачуць закід польскаму ўраду карыстаньня тэрорам, правакацыяй і біцьцём у ўнутранай палітыцы, асабліва адносна нашага насяленьня.

Думаў я аб гэтым і пытаю сябе, колькі ёсць ува ўсім гэтым праўды? Пытаўся людзей зацікаўленых, спраўджаваў факты і заўсёды прыходзіў да перакананьня, што запраўды гэтак і ёсць.

Тыдзень таму, ці мо' троха болей у Жодзішках, Вялейскага павету такое было здарэнне: паліцыянт, увідзеўшы, што мяйсцовы селянін, грам. Чартовіч чытае легальны сцэнічны твор пабеларуску, завёў яго на пастарунак і там пабіў. Гэтак аздараўляюцца адносіны на землях нашых, гэтак зьневажаюць нас, як людзей і як Беларусі! І ніхто палцам у боце не кіўне, каб на гэтыя страшныя рэчы зарэгаваць шчыра, палюдаку, каб усё гэта спыніць на заўсёды.

Замест самаўрадаў войты чужнікі.

Далей прыходзе мне на думку самаўрад. Хто-б на сьведзе паверыў, што з часу паўстаньня Польшчы, дасюль іх яшчэ няма?

Маем не самаўрады, а ўстановы дзеля дупьнення і абдзіраньня да апошняга нашых людзей. Прыпамінаю цэлы рад воласьцяў, дзе, калі валасныя рады выбралі сабе за войта чалавека мяйсцовага, то пан староста сыстэматычна не зацьверджаў выбраных, а прысылаў на іх месца людзей прывезеных з Пазнані, Малапольшчы, Варшавы і г. д.

Насяленьне нашае абдзіраецца гэтымі ўсялякімі прыблудамі і пазбаўляецца права кантролі над запрацаваным грошам і наагул пільнаваньня сваіх інтарэсаў.

Абое рабое.

Пераходжу да асьветы. Ня ведаю, што й сказаць аб гэтай асьвеце! Калі аднак аб ёй гавару, прыходзіць мне на памяць асобы міністраў: Стан. Грабскага і Суйкоўскага. Няведаю, з каторага зь іх дзвіцца за працу над спалчаньнем народу нашага, за працу сказаў-бы, выдзіраньня з душы беларускай усіх святасцяў народных!

І запраўды, я ня пэўны, каторы зь іх у гэтым кірунку лепшы (Голас: Абодва лепшыя!). Мусіць гэтак. Пан Грабскі адкрыта казаў: Беларусі! Гэткіх зусім няма! Ёсць нейкія, троха зручаныя, праваслаўныя і ім пэўна-ж належыцца маскоўская культура. Ізноў ёсць каталікі, гэтыя-ж гавораць пацеры папольску, дык папраўдзіце ім належыцца ўсё папольску! Яны-ж Палыкі.

Гэтак думаючы Грабскі за некулькі год лёгка мяркаваў спалчыць і зусім сьцэрці з вобліку зямлі імя Беларусі ў межах Р-тай Польскай. Такое становішча Грабскага мне на'т падабалася: прынамся шчыра і адкрыта і можна было лягчэй выбіраць спосаб ходаньня з такім міністрам.

Кожны Беларус, пачуваючыся да таго, што ён Беларус, выбіраў найпрасьцейшы спосаб ходаньня (барацьбы). Адбіваўся нагамі і рукамі, каб п. Грабскі, маючы вялікі апэтыт, прынакам не праглынуў гэтага няшчаснага Беларуса разам і з лапцямі.

Сягодня-ж троха пачай стаяць рэчы, хоць вядуць да тае самае мэты. Пан мін. Суйкоўскі кажа: (Голас: Псуікоўскі). Псуікоўскі, згаджаюся з гэтым. Ён зусім пачай разглядае справу. Ён кажа: Беларусы, а як-жа — гэта-ж нашыя браты, гэта людзі, якіх царат так душыў, як-жа выглядала-б наша демократыя, ня йдуць на спатканьне гэтым бедным, „почцівым“ Беларускам? Усе Вашыя справядлівыя жаданьні ў культурных справах напэўна будуць споўненыя.

Але падыйшоўшы троха бліжэй да Суйкоўскага, мы пабачылі абраз страшэнны. (Голас: Вельмі хараша выглядае. Голас іншы: Грабскі быў лепшы, бо ня ісуў). Суйкоўскі гэтак сказаў: дзіўлюся, як ня можна даваць дазваленьняў на вашыя школы, вучыцельскія сёмінары і г. д. Я вам усё дам, але кажу, што грошы—ні паўзалатоўкі!

Ня ведаю, што лепей, ці гэтая дзікая шчырасць п. Грабскага, ці палітыка п. Суйкоўскага, быццам демократычная, болей людская, а фактычна тая самая. П. Суйкоўскі із сваёй палітыкай падобны да ясьне вядзьможнага пана, які спаткаўшы жабрака, просячага на кусок хлеба, сказаў: ведаеш, даражэнькі, я цябе дужа люблю, на'т дазволю табе вольна хадзіць па маім садзе і гародзе і наагул па ўсім маім двары, але ня дам ані граша і ані куска хлеба!

(Далей будзе).

Із Захадняе Беларусі.

Лісты.

Не запыняць жыцьця.

(Мястэчка Іказьні, Браслаўскага павету).

Моладзь мястэчка Іказьні сёлета 17 ліпеня залажыла гурток Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў сваім мястэчку. 20 ліпеня пачалі ўпіс сяброў. Як толькі забралася знач-

ная лічба сяброў, пачалі рушчыцца як-бы залажыць бібліятэку-чытальню, а дзеля таго, што на сяле пануе цяжкі час безработаў, так што собскімі сіламі не здалелі-б гэтага зрабіць, дык пастанавілі зладзіць спэтакль 10 і 11 кастрычніка. 25 жніўня напісалі да старасты, просячы даць дазваленьне на такія штукі: „Калісь“ Пр. Аляхновіча, „Дзядзька Якуб“ і „На вёсцы“ яго-ж, „Зьбянтэжаны Саўка“ Л. Родзевіча, дэкламацыі і сьпевы. Стараста борзда прыслаў дазваленьне на вышупомненныя штукі. Паглядзеўшы з боку, дык справа выглядала зусім добра. Аднаго толькі не хапала — дазваленьня на будынак, дзе меўся быць спэтакль; але-ж і гэтую большку парупіліся залажыць.

14 верасьня мелі ў руках дазваленьне ад войта Перабродзкай вол. на будынак былой расейскай школы. Выбралі вдалейшых хлопцоў і дзяўчат і пачалі рабіць рэпэтыцыі. Усё пайшло як на масьле, кожны з аматараў дастаў адпаведную ролю, дык і ня дзівота, што праз некалькі дзён пачалі ўжо добра гуляць свае ролі. Так цягнулася з тыдні два, аж раптам чуюм, нашыя непрыяцелі закраталіся; а імі будуць наш новы загадчык школы (з Польшчы), ксьбндз К. Мацкевіч (несьведомы Беларус) і былы загадчык школы Язэп Вялічка. Вось гэтая „культурная“ тройка падняла вушы вышэй цэмя і пачала прыслухацца, што робіцца ў гуртку, як працуюць артысты—аматары, ці маюць дазваленьне на спэтакль і г. п. Даведаўшыся праз шпіёна (несьведомага Беларуса) Юзюка Вайцялэнка, каторы служыць у школе сторажам. Дурань гэты думае, што лічаць яго за чалавека, а яго мову за чалавечую; аб гэтым і ня сьведчуць факты, каторыя падам у канцы ліста.

Дык, значыцца, даведаўшыся ад вышупомненага шпіёна, што справа ў гуртку йдзе надта добра, аматары працуюць здольна, ёсць дазваленьне і ўсё інш., страшна затрывожылася гэна тройка, яны пачалі думаць, ламаць галавы, як-бы пашкодзіць беларускаму тэатру ў мястэчку Іказьні. Перш-на-перш, што ім прышло ў галаву—гэта будзе зладжэньне польскага спэтаклю ў мястэчку 10 і 11 кастрычніка, а другое, каб адабраць ад гуртка будынак, у каторым меліся ладзіць спэтакль; у гэтым кірунку пачалі адпаведныя крокі. Заваўшы ў школу войта Перабродзкай вол. (прысланага нам старастам), і напайшы яго „kmińbwoja“ (на каторую ён аж ліжыцца, як пабачыў), ды напатаўшы „прыемных слоў“, выслалі адабраць ад гуртка дазваленьне на будынак, каторы ён даў. Уваліўшыся як парсюк у праўнае памешканьне гуртка да грам. Міколы Дварэцкага, старш. гуртка, войт пачаў вымагаць адданьня яму дазваленьня на будынак, але гэта яму не ўдалося. Войт кажа, што „я даведаўся, што ня маю права дазваляць“, а грам. Язэп Дварэцкі на гэта ў яго пытаецца: „Ад каго-ж даведаліся, ці не ад Вялічкі?“, дык на гэта войт нічога не адказаў і паехаў назад у воласьць, а „тройка“ такі гвалт радасьці падняла, што ўжо войт запячатаваў школу, і нашай беларускай моладзі няма ўжо дзе спэтаклю гуляць. Але-ж няхай саламяныя Палякі зараньня не сьмяюцца, каб пасья ня плакаць, няхай-бы ад нас Беларускаў адабралі школьны будынак, дык мы зладзім спэтакль у іншым будынку, але зладзім! Мала яшчэ гэтага; ксьбндз К. Мацкевіч страшыць Беларускаў-каталікоў, што нябудзе прыймаць да споведзі, ня будзе хрысьціць і вячэць; дык на гэта нашыя Беларусы адказуюць, што Барадзёнічы недалёка..

Знайшліся людзі, што навет ксян дза спадохаліся і пачалі нюхацца з саламянымі Паля-

Поэтыцкае творства Які Купалы.

(Дзеля 20-х угодкаў юнага літаратурнага творства).

IV. Спадчына.

(Працяг).

Наступным, заслужуючым на ўвагу вершам, ёсць „Беларушчына“ (ст. 18), вызначаная гарачай любоўю Вацькаўшчыны і характвом поэтыцкага выразу; вась некалькі адрывкаў зь яе:

- „Сотні лет, няпрыяцелем-братам
[прыбіта,
- „Зарастаючы зельлем чужым, як лазой
[сенажаць,
- „Ты ляжала няпамяці пылам
[прыкрытая,
- „А народ твой быў змушан маўчаць
[і табой пагарджаць.
- „І круцілі цябе, як каму падабалася,
„Кожны строіў, наводзіў цябе на свой
[строй, на свой лад;

- „Аж часам жальба, як кляцьба
[разлягалася,
- „Ды нячутай ляцела, ўміраючы, ў
[грудзі назад.
- „Спаў народ, і ты спала, і ворагі
[верылі,
- „Што ніхто не разбудзіць цябе, што
[заснула на век.
- „І дзялілі цябе, ўсімі мерамі мерылі,
„Што памерла ўжо ты,—не адзін так
[казаў чалавек.

- „Час ішоў. К жыцьцю новаму клічы
[пачуліся;
- „Усе народы паўсталі на бітву за
[права сваё,
- „Ты—як спала—ўскрасла, твае дзеці
[прачнуліся,
- „Твой народ, ты сама, ўсталі новае
[строіць жыцьдэ“.

Зь іншых вершаў гэтага багатага адзядзелу трэ' спыніцца на гэтакім: „На шукай...“ (ст. 24); „Праляга“ (ст. 26); „1914-ты“ (ст. 36); „Вясна 1915-я“ (ст. 37); „На свод“ і ўрэсьце „Цару неба і зямлі“. Прыгледзім-ж ім бліжэй!...

Ня так сардэчна чулая пястунка, ці мо' па'т сама кахаючая маці, зьвяртаецца з прась-

цярोगай і паўчэньнем да свайго мілага дзіцяці, як гэта робіць Купала ў вершы „На шукай...“, зьвяртаючыся да зьбіўшагося з свайго, роднага, нацыянальнага шляху брата—Беларуса; паслухайма толькі як задушеўна гучыць гэтая прамова старшага брата:

- „На шукай ты шчасьця, долі
„На чужым, далёкім полі,
„Гэт, за шумным лесам—борам,
„За шырокім, сінім морам
„На шукай ты шчасьця, долі!

і г. д. і г. д. плыве, зьвініць гэта салодкая гутарка-песня, гутарка-кальханка...

- „Ты ўсё знойдзеш гэта блізка,
„Там, дзе маці над калыскай
„Табе песні напявала,
„Толькі ўмей шукаці блізка!“

Верш „Праляга“ належыць да катэгорыі вершаў-баек зь імгліста-непакоячым, містычна-сымбальным зьместам, у якіх гэтакім мастаком зьяўляецца Купала; верш гэты мае хворму цэльнага раду пытаньняў і адказаў; чуваць у ім моцныя польскія ўплывы (ў даным выпадку поэзыяў Конопніцкай), якія аднак не закралі самастойнасьці тэмы і датычуць толькі хвормы вершу.

НАВИНЫ

камі. Але спадваюся, што гэныя людзі не паслухаюць намову нашых непрыяцеляў і вырадкаў і пойдучь з праўдай, бо гэтак кажа ім іхняе сумленне.

Канчаючы свой ліст, не магу змоўчыць аб адным вольным факце.

Калі старыня гуртка м-ка Іказыні грам. Мікалай Дварэцкі зьявіўся да былога загадчыка школы польскай у м-ку, адказуючы на яго ліст пабеларуску, дык ён, зьявіўшы грам. Мік. Двар. назаць ягоны ліст напісаў пад оподам папольску гэтак: „urzaszam pisać po polsku, bo pisać pisma nie rozumie“. Вось як называюць саламяныя Палякі нашае пісьмо, нашу мову! Хай ведае аб гэтым сьвет і хай ведаюць усе тыя, хто ліпніць да саламяных Палякоў!

Пуга.

За ўсё кары.

(В-ка Жойдзікі, Язьненскай вол.).

Паліцыя, ня маючы чаго рабіць, шукае прычыны, каб зрабіць які-небудзь пратакол.

У маі адзін гаспадар зрабіў рэмонт свае паветкі. Паліцыя, абачыўшы гэта, зрабіла пратакол, затое, што без дазвалення асьмеліўся паправіць сваю будыніну. Пратакол пайшоў у Суд, дзе судзьдзя налажыў на мяне кару 3 дні арышту.

Калі-ж напасьледак перастае гэты зьдэк польскай адміністрацыі?

Жойдзішчы.

Зь Незалежнае Літвы.

Да літоўска-радавай умовы.

Літоўскі прэм'ер-міністар Сьлежэвіч сказаў прадстаўніку агенцыі „Elta“: „Гэтаю ўмоваю Радавая Расея пацьвярдзіла ўсе, а значыцца й тэрыторыяльныя, прынцыпы літоўска-радавага трактату мірнага з 1920 году. Гэтакім спосабам дагэтуляшнія высьненены польскія, як-бы рыскім трактатам паміж СРСР і Польшчай былі зьменены тэрыторыяльныя прынцыпы маскоўскага трактату, ня могуць ужо цяперача мець жаднае асновы, бо ўрад СРСР 28 верасня, пацьвярджаючы ў першым артыкуле ўмовы тэрыторыяльныя прынцыпы трактату з 1920 году, нанова прызнае Вільню Ліцьве. Апрача гэтага СРСР заявіў яшчэ ў асобнай ноте адумысьле ў віленскай справе, што гвалт Жэлігоўскага й зламаныя ўмовы сувальскай жадным спосабам не зьмянілі становішча СРСР што да належнасьці Віленшчыны да Літвы. Гэтакім спосабам урад СРСР заявіў, што ня прызнае ані гвалту Жэлігоўскага, ані пастановы Рады Амбасадораў.“

Калі-ж чужак твае нарой

Зняважыць будзе мець адвагу,

Ня будзь дзіцяц, давай нарой

На меч каваць і інаць брадзіну.

К. Сваяк.

Вось адзін з адрыўкаў дзеля прыкладу:

„...Што за голас ходзіць, бродзіць,
„Сказы дзіўныя з'явіліся,
„Ажно йдзе па целе шорах?
„Ці то друг наш, ці то вораг?
„—Гэта ходзіць кліч на полі
„З прыкіданьнем к новай долі;
„Пад вакнамі станавіцца
І заве, заве збудзіцца“.

Верш „1914-ты“, напісаны ў канцы гэтага году пад уплывам Міцкевічаўскага „Rok 1812-ty“, дзякуючы аналізі ў гістарычных падзеях гэных гадоў,—адзначаецца вялікай сілай пачуцьця і дабрадоднай павагай свайго патосу; вась яго пачатак:

„Заходзіш ты туды окуль ня
[приходзіць,
„Але сваіх не забярэш сьлядоў...
„О год! такіх як ты, час рэдка родзіць.
„О год! ты першы гэты з між гадоў.
„Прышоў ня з згоды і свабоды
[весьцяй
„І—не ўзьявіліць праўду між
[людзьмі, —
„Кыцьцём міліянаў ты прышоў
[затрэсьці.
„Шлях вымасьціць свой трупамі,
[касьцямі.

— Пашпарты студэнтам. Выдадзены загад, каб свабодна выдаваліся заграничныя пашпарты студэнтам, што едуць вучыцца заграіцу. Цяперача адменена шмат ранейшых формальнасьцяў пры даставаньню гэтакіх пашпартаў.

— Аб праваслаўнай духоўнай сэмінарыі. Епіскап Сымон адмовіўся заняць урад рэктара віленскай праваслаўнай духоўнай сэмінарыі. Дзеля гэтага спаўняючым абавязкі рэктара вы какуль што астаецца сьвяшч. Тучэўскі.

— Забаранілі імшыць. Пратоерэю В. Гапановічу за адмову здаць евангельле, царкоўныя рэчы й маемасьць забаронена імшыць імшу.

— Магістрат рупіцца аб частаваньню. Дзеля прыезду ў Вільню дэлегацыі чэхаславацкіх лекароў, магістрат зьявіўся ў мініст. ўнутраных справаў з просьбаю даць тысячу зал. на прыём дэлегацыі. Вось на што йдуць народныя грошы, а людзі галадаюць.

— Хвальшывыя залатоўкі. Зьявіліся хвальшывыя 20-ці залатоўкі. Пазнаць іх даволі цяжка.

— Час службы ў войску. Ваеннае міністэрства наказуе: Рэкруты сьлетняга набору будуць улучаны ў армію ў двух тэрмінах: часьць — паміж 12 і 14 кастрычніка сьлета, рэшта — паміж 17 і 19 сакавіка 1927 году.

Час службы ў войску устаноўлены гэтакі: 1) у пехаце, жандармэрыі, асобах, адзьдзелах артылерыйскае службы, у інтэнданцтве і службе санітарнай—18 месяцаў без перарываў; 2) у артылерыі (апрача коннае артылерыі)—18 месяцаў з тым, што праз 12 месяцаў часьць жаўнераў атрымае водпуск на 6 месяцаў, пасля чаго мусіць вярнуцца да службы рэшту—йшчэ 6 месяцаў; 3) у кавалерыі і коннай артылерыі—25 месяцаў; 4) у адзьдзелах танкаў, лятуноў, баонах сапераў, чыгункавых, сувязі і ваеннага флэту—24 месяцаў; 5) у корпусе аховы пагранічча—25 месяцаў.

— Звальняньне запасных з прычыны хваробы. Звальняньне пакліканых на вучэньне запасных з прычыны хваробы іх будзе адбывацца на такой-жа падставе, як і звальняньне рэкрутаў,—значыцца на падставе пастановы вайскова-лекарскае бальнічнае камісіі, якая мусіць быць падпісана трыма доктарамі. За найболей важную прычыну лічацца тыя хваробы, якія былі набыты ў сувязі з адбываньнем вайсковае службы.

З Польшчы.

Будзе забастоўка ў валаньняй прамысловасьці?

Дзеля няўдачы нарады, скліканай віцэ-прэм'ерам Бартлем з учасьцем прадстаўнікоў работніцкіх і прадпрыемцаў, магчыма, што ў валаньняй прамысловасьці ў Лодзі будзе ў бліжэйшыя дні забастоўка. Хвабрыканты згадзіліся на 5 процантаў прыдатку, а работнікі вымагаюць 15 проц. Прадстаўнікі работніцкія нагадалі саюзам аб тым, як ідуць перагаворы. У бліжэйшыя дні будуць работніцкія вечы ў Лодзі. Калі ня будзе новых перагавораў, дык саюз абвесьцяць забастоўку, каторая аб'яме каля 100 тысячаў работнікаў у Лодзі й лодзінскім раёне (Жырардове, Згержы, Заверці, Петракове й Варшаве).

„Касьцялявай зморай з гібелі

[сталецьцяў

„Ты як пракляцьце, будзеш вызіраць,

„І будзе маці страшыць табой дзеці,

„Ды клікаць той—хто ўздумае

[ўміраць“.

Гэткая-жа сумнай павагай адзначаецца і чарговы верш „Вясна 1915-я“:

„Дык вось-жа як прыйшла яна —

[жаданая вясна —

„Ў кароне з зелені і кветак,

[з пошпатам бяроз!

„Ядыная з паміж былых сясьцёр

[сваіх яна:

„Не разьвясельвае душы і ня ўцірае

[сьлёза...“

У пісаным сардэчнай крывёй і заваражываючым арыгінальнай хвормай вершы п. н. „На сход“, аўтар кліча народ беларускі на „ўсенародны, грозны, бурны сход“ каб аддаць яму на суд „свае ўсе крывіды, сьлёзы, кроў“.

Канцавы верш гэтага адзьдзелу п. н. „Цару неба і зямлі“ прадстаўляе з сябе поўны атачэньне да Бога з просьбай злітаньня над народам беларускім; асабліва характэрным для гэтага вершу ёсьць момэнт пратэсту проці істнуючага парадку; бунт проці волі Божай і на т

Пілсудскі побач з Мэйштовічам.

Наказуюць, што прэм'ер Пілсудскі, адчыняючы першае паседжаньне рады міністраў, сказаў: Раўнавага ў кіраваньню гаспадарствам забясьпечуецца тым, што раз кіруюць консьватары, другі раз т. зв. лявіца. Цяпер я папраціў прадстаўнікоў абедзьвух старонаў. Да прыходу належаць п. п. Мэйштовіч, Незабітоўскі, а й Рамоцкі, да левіцы—рэшта.

Ліст з Аргентыны.

Усім тым, хто хоча ехаць у Амэрыку.

У вапошнія часы шмат людзёў стала выязджаць у Амэрыку на заробаткі. Прычына гэтага, як усім ведама, тая, што дома стала трудна жыць, а ў Амэрыцы, як у нас здаўных прывыклі думаць, грошаў і куры не дзяўбуць. І едуць ня толькі тыя, што дома ня маюць грошаў на дарогу, але навет і тыя, што і дома маюць кусок хлеба, бо гэтакі скарэй зьбярэ грошаў на дарогу, але як першыя, так і другія горка каюцца і плачуць прыехаўшы сюды.

У Паўночнай Амэрыцы жыць добра, як чуваць, але туды ня пушчаюць і ўсе едуць у Паўднёвую Амэрыку, у Бразылію, Урагвай і найбалей у Аргентыну. Я, як пражыўшы даволі часу ў Аргентыне, хачу праспэрагчы сваіх Беларусаў ад гэтага няшчасьця. Праўда, была некалі Амэрыка, але ужо кончылася. З тае прычыны, што ехаць можна цяпер толькі ў Паўднёвую Амэрыку, сюды склынулі эмігранты з усяго сьвету, так што работу знайсці стала надта трудна навет тым, хто знае якоенебудзь майстроўства. А хто і найдзе работу, то плацяць толькі як пражыць. Тыя, хто прыехаў уперад, калі было меней эмігрантаў, якколек лепей устроіліся, але надта трудна тым, хто прыехаў у вапошнім годзе. Дый едуць ад нас большай часьцяй ня знаючы ніякага рамясла. У Буэнос Айрэсе патрымаюць які тыдзень і калі сам нідзе не выедзе, дык адсылаюць партыямі дзе далёка ў глыб краю на работу ў лес або зьялезнаю дарогу. Там плацяць як толькі пражыць, а праз паўмесяца, або месяц дадуць рашчот і ідзі куды хочаш без грошаў. А другі і сам ня вытрымае, кіне ды пойдзе куды вочы глядзяць. Бо работа ў тутэйшым лесе ня тое, што ў нас; пілаў няма, а сякуць сякерамі, дрэва цьвёрдае, як зьлеза, жыць трэба ў лесе, нападаюць хмарамі маскіты (такія кузуркі, страшна кусучыя, мясцамі ёсьць павуки вялічынныя як кулак, каторыя як укусьць, то чалавек умірае), вады часта няма. І за такую работу дастае 20 або 30 пэзаў у месяц. (Адна пэза раўняецца 80 кап. старых расейскіх, за даляр плацяць 2 з палавіцай пэзы). Гэта паводле тутэйшых пэнаў на ўсё зусім мала, бо, напрыклад, кілё хлеба стоіць 40 сэнтаваў. (У пэзе 100 цэнтаваў). Так сама і на зьялезнай дарозе. А хто лучыць у хвабрыку, то прынукаюць працаваць таксама цяжка ды ў нездаровых варунках, як напрыклад, у сьцюдзёных сьляпох, дзе марозіць мяса, або іншыя прадукты; а на дварэ гарачыня, так што часта прастуджуюцца. Ды тут і хвабрык зусім мала, бо Аргентына край земляробскі. Заробаткі найлепшыя бываюць улетку, як зьбіраюць з палёў. Тады зарабляюць на 4 і навет, хто спрытны, 5 пэзаў на гаспадарскіх харчо, але працуюць увесь дзень ад усходу да заходу на страшнай гарачыні. А забралі з по-

рэлігійны сумлеў, адносна самога істнаваньня Бога, які ў першы раз выяўляецца тут у аўтару ў гэткай войстрай хворме; пачынаецца верш гэтак:

„За што, о Божа праведны, магучы,

„Караеш так няшчасны свой народ?

„Чаму на стогн маўчыць Твой гром

[бліскучы,

„На стогн, што да Цябе йдзе з год

[ў год?“

канец-жа вершу такі:

„Паймі! пачуй! Сон наш і свой

[стрывожы, —

„Закон і суд свой праведны пашлі...“

„Вярні нам Бацькаўшчыну нашу,

[Божа,

„Калі Ты Цар і неба, і зямлі!“

Зьмешчаны ў гэтым адзьдзеле цыкл вершаў п. н. „Песні вайны“ (ст. 28—33)—не адзначаецца вялікай вартасьцяй, дзеля чаго спыняцца над ім ня будзем.

Гэтым канчаем агляд першага адзьдзелу „Спадчыны“.

Сьветавар.

ля, тады йдзі куды хочаш. Што ўлетку заробіць, тое за зіму праесяць. Ды і хвабрыкі якія ёсьць, часта становяцца на зіму і работнікаў разблечваюць. Шмат хто ўжо хацеў бы дамоў ехаць, але ня могуць забраць грошаў на дарогу. „Дык нашто ўрад Аргентынскі прыймае эмігрантаў?“—спытаюцца многа хто. Прычына зусім простая: каб мець работнікаў даволі, што рабілі б за хлеб. Гэтага яны ўжо, можна сказаць, дабіліся. Апрача таго ёсьць яшчэ ў 2-х правінцыях (па нашаму губэрнях, вайводатвах), дзе ёсьць зямля пустая, дык яе хочучь засяліць. Там даюць дзелі зямлі на выплату, але хто пагнаўся за зямлёй ды лучыў туды, дык за паўгада ці год уцякаў адтуль, калі мог, а хто ня мог, дык там вешаўся. Няхай не падумае хто, што я павялічую, а запраўды шмат людзей вешалася там. Завуцца гэныя правінцы Чако і Формоза. А ў іншых правінцыях, дзе жыць можна, дык там зямля шмат даражэй як у нас і ўся ўжо 300 год як разабрана і раскуплена. Ня слухайце агентаў, што падмаўляюць на выезд, дакляровуючы і зямлю і зароботкі. Нічога гэтага няма. Намаўляюць яны, дзеля свайго зароботку. Калі будзе такі агент хваліць Амэрыку, дык найлепей у яго спытаць, чаму ён сам ня едзе, калі там так добра. Апрача таго клімат тутэйшы многа горшы, як у нас, пераважна ў паўночных правінцыях, як Сальта, Хухуй, Тукуман і іншыя, дзе людзі навет прывычныя часта хварэюць на трасцу. Днём гарачыня ня вытрываць, а ў ночы сьцюжа прабірае да касцей. Народ скоро старэе і ўмірае. Такіх старых, як у нас, ня сустраем, бо не дажываюць да такіх год. Павуе распуста і неморальнасьць, так што і добры чалавек, пажыўшы тут колькі год, мусіць расабачыцца.

Гэта так у Аргентыне. А ў Бразыліі і Урагвай яшчэ горай, бо адтуль уцякаюць сюды.

Можа хто не паверыць гэтаму, дык раджу, калі мае якога знаёмага ў Аргентыне, напісаць да яго ліст і падрабязна распытаць аб усім напісаным тут. Толькі яшчэ ўспомню, што часта хто тут зарабляе, напр., у дзень 3 пэзы, піша дамоў, што зарабляе 3 даляры. Жадных даляраў зусім няма тутака.

Прашу ўсё гэта надрукаваць у „Сялянскай Ніве“, а таксама і іншыя газеты перадрукаваць дзеля перасьцярогі добрых людзей, каторых і так даволі пакутуе тут.

Максім Лапацон,
з Дзісьненскага павету.

4 верасня 1926 г. м. Тукуман.

Што дзеецца ў сьвеце?

Забастоўка вуглякопаў у Англіі.

Конфэрэнцыя вуглякопаў станоўка адхінула ўрадовы проект. У правінцыі 42 тыс. галасоў было за ўрадовы проект, 730 тыс. проці.

Ня глядзячы на гэта, лічба вуглякопаў, што прыступілі да працы, дайшла да 203 тысячаў 400 чалавек.

Італія купляе Анголу.

„Pet. Journal“ наказуе з Рыму, што ў канцы сьлетняга году будзе ўрадова абвешчана аб куплі за 1.250 міль. португальскай колёніі Анголы. Пытаньне гэтае разглядалася таксама пры сустрэчы Мусалініага з Чэмбэрленам, каторы даў сваю згоду ад імя англійскага ўраду.

Нямеччына дамагаецца ў Польшчы хвабрыкі.

Нямецкі пасол у Варшаве падаў міністэрству заграначных справаў новаю ноту аб Харжэўскай хвабрыцы азоту. У ноце кажацца, што нямецкі ўрад не згаджаецца весці перагаворы на прапанаваных Польшчай умовах і дамагаецца звароту хвабрыкі.

Ізноў рэволюцыя ў Португаліі.

У Лісабоне, сталіцы Португаліі, узняўся рэвалюцыйны рух, на чале каторага стаіць палкоўнік Альмэнда. Забурэньні ськіраваны проці цяперашняга ўраду. Адзін з павядыроў руху, былы ваенны міністар схоплены й пастаўлены перад судом.

Вайна ў Хіне (Кітай).

У бітве на Ян-Цзе-Канзе кантонскае войска перамагло, здабыўшы абляганы 6 тыдняў Ву-Чанг. Места ўзядзенае штурмам, пры гэтым лучыла ў палон 15 тысячаў гарнізону.

Пішэце ў „Сялянскую Ніву“

аб усім, што вам баліць і што вам дорага: аб здэках і крыўдах даэнаваных ад адміністрацыі і іншых, аб зямлі, аб беларускай сьведамасьці, аб асьвеце (школы і інш.), аб войтах, валасных радах і паветавых соймаках, пішэце аб добрых учынках, каб людзі зь іх вучыліся, і аб бліжэй, каб адхінуць ад благага.

Пішэце ясна і каротка прамом на адным баку паперы.

Пісаць трэба праўду. Хто ня хоча, каб ведалі яго праўдзівае прозьвішча, можа падпісавацца прозьвішчам выдуманым (мянюшкай), а побач з гэтым напісаць толькі першы раз сваё праўдзівае прозьвішча і адрэс для ведама рэдакцыі. Рэдакцыя сваіх карэспандэнтаў нікому не выдае.

Помнеце, што «Сял. Ніва» ёсьць газэтай усіх Вас, а дзеля гэтага жыцьцё кожнага вашага кутка мае адбывацца ў ёй як люстры.

Гаспадарскі адзьдзел.

Намасацыя і прыдзел зямлі.

Міністэрства зямельных рэформаў загадала Акружным Земскім Урадам выдаць безадкладна распараджэньне Земскім Камісарам, каб тыя з вэсак, што падалі або пададуць просьбы на выхад на аднаселі (хуторы, комасацыя), грунтоўна дасьледавалі патрэбу й магчымасьць прыдзелу зямлі малазямельных і „карлюкаватых“ гаспадарак, пераходзячых на хутары.

Калі гэтакія патрэба й магчымасьць прыдзелу зямлі будзе прызнаная, Земскія Камісары павінны без адкладу выступаць з пропозыцыяй назначыць на гэтую мэту або адпаведныя гаспадарсьцьвенныя землі або землі Гаспадарсьцьвенага Банку Зямельнага (Państwowy Bank Rolny), або ўзлажыць парцэляцыйнаю павіннасьць на неабходны прастор прыватных земляў. У вадносінах да панскіх земляў, каторыя маюць быць назначаны на папаўненьне (прыдзелы) карлюкаватых і малазямельных гаспадарак, Земскія Камісары павінны схінаць гаспадароў да куплі гэных земляў беспасярэдне ў сабсьнікаў іх. Пры гэтым Земскія Камісары павінны інфармаваць малазямельных гаспадароў, што калі-б яны ня купілі панскай зямлі, а купіў яе Гаспадарсьцьвены Банк Зямельны (Państwowy Bank Rolny) або купіла іх Гаспадарства, дык будуць гэныя землі прадавацца па якойсь выняткава нізкай цане, бо згодна з уставай аб выпאўненьню зямельнай рэформы, цана гэтая мусіць адпавядаць запраўднай гаспадарскай вартасьці гэных земляў.

Просьбе таго як будуць зробленыя пропозыцыі аб усіх вэсках, што зажадалі або зажадаюць у найбліжшым часе комасацыі, Земскія Камісары павінны прыступіць да дасьледзінаў патрэбы і магчымасьці прыдзелу зямлі да карлюкаватых і малазямельных гаспадарак у вэсках, каторыя, хоць комасацыі яшчэ ня просяць, але гэтай комасацыі патрэбуюць. Гэтыя дасьледзіны будуць Земскім Камісарам за аснову да адпаведных пропозыцыяў у прыпадку, калі-б гэныя вэскі потым захацелі комасацыі або ў прыпадку разгляданьня справы парцэляцыі двароў у павеце.

Аб вышпамененых пропозыцыях Земскіх Камісараў павінны без адкладу даваць свае пагляды Акружныя Земскія Урады і перасылаць іх у Міністэрства Зямельных Рэформаў, разам з тым Акружны Земскі Урад мае адначасна ськіраваць да Акружнай Земскай Камісіі пропозыцыі з прыхільным сваім паглядам аб комасацыі і ўстанаўленьню комасацыйнага прастору, каб гэткім спосабам даць магчымасьць зацікаўленым гаспадаром карлюкаватых і малазямельных гаспадарак заняць назначаны на папаўненьне (на прыдзел) гэтых гаспадарак землі яшчэ перад комасацыяй у павеце. У пропозыцыях аб панскіх землях павінен быць пададзены жадавы тэрмін самахвотнага распарцэляваньня іх або прадажы Гаспадарсьцьвенаму Зямельнаму Банку.

Назначаны на прыдзелы землі будуць магчы быць прадаваныя гаспадаром на супольнаю (сябраваю) собскасьць, з азначэньнем толькі прыпадаючай на кожнага зь іх часьці новага прастору. Дзеля гэтаго супольнай зямлі паміж асобнымі гаспадарамі будзе ўжо пры самой комасацыі.

НАШАЯ ПОШТА.

Б. Лоўкіс: Ліст Ваш у справе прадажы кніжак перадалі ў кнігарню Ст. Станкевіча, дадаўшы ад сябе добрае слаўцо.

М. Ш.: Прысланае друкуем у № 34.
Яну Дэшкоўскаму: Ліст дасталі, жарт у „Маланку“ перадалі.

Мелехоўцу: Просьбу спаўняем.
Грамадзяніну з Дамуцёў: У пададзеных адрэсах няма імёнаў. Напішэце нанова.

Адварду Будзьку: Дасталі, дзякуем; надрукуем у № чарговым.

Дасталі:

Ад:

А. Каскевіча 2 зал., Віпцэнтага Крука 2 з., Костуся Шымкевіча 2 зал., Пётры Дубіны 1 з., кнігарні „Ruch“ 18 зал. 36 гр.

ЗАГАДКІ.

Загадкі, надрукаваныя ў № 30 „Сял. Нівы“ адгадалі:

Улас Мартышэнка, Ян Мартышэнка, Рамуальд Лоўкіс, Янка Весялуха, Мікалай Войніч, М. Плектэў—па 3 загадкі.

З. Кілдановіч, О. Галаўня, Іван Конах, А. Шчасная, Я. Грыневіч, М. Янчуковічанка, Антон Лагунёнак, Антон Казак, Ян Дэшкоўскі—па 2 загадкі.

Міхал Мікулік—1 загадку.

На загадку: „На моры дуб сякуць, на ўвесь сьвет трэскі лятуць“, апрача „соль“, могуць быць яшчэ гэтакія адгадкі: зьон, маланка, гром, грошы, друкарня, мароз, сьнег і дождж.

Танная бібліятэчка сцэнічных твораў, якія найболей падходзяць для гульні на вэсцы:

Аляхновіч:	„Заручыны Паўлінкі“, п'еса ў 1 акце	40 гр.
„	„Калісь“, сцэн. абр. у 2 акт.	40 „
„	„Птушка шчасьця“, п'еса ў 3 актах	40 „
„	„Страхі жыцьця“, др. ў 3 акт.	50 „
„	„Шчаслівы муж“, камедыя ў 4 актах	75 „
„	„Пан Міністар“, кам. ў 3 акт.	60 „
„	„Betlejka“, scen. št. ў 5 zjaw.	25 „
Гарун А.:	Сцэнічныя творы для дзіцячага тэатру:	
„	„Шчаслівы чырванец“, казка ў 2 абразох, „Дзіўны хлопец“, казка ў 1 абр.	50 „
Гутоўскі Ў.:	„Сурдут і сярмяга“, драматычны абразок у 3 акт.	70 „
Bylina J.:	„Wybary staršyni“, wiaskowaja trahi-kamedyja ў 3 dziejach z časoi carskich	40 „
Сваяк К.:	„Янка Канцавы“, др. ў 5 акт.	50 „
Родзевіч Л.:	Сцэнічныя творы: „Зьбянтэжаны Саўка“ і іншыя	60 „
„	П'есы № 1. „Модны шляхцюк“ і іншыя	40 „
„	„У іншым шчасьці няшчасьце схавана“	20 „

Усе гэтыя кніжкі каштуюць з перасылкай 7 зал. 20 гр., а палова гэтых кніжак 3 зал. 75 гр. Выпісуючы 1 або 2 экз. можна прысылаць паштовымі маркамі дабавіўшы на перасылку 5 гр., а на заказную 35 гр.

Кніжкі высылаюцца па атрыманымі грошаў або марках паштовых, бо за пабраньнем малая пасылка абходзіцца шмат даражэй.

Большыя заказы высылаюцца за пабраньнем па атрыманымі задатку ня меней трэцяй часьці.

Беларуская Кнігарня СТ. СТАНКЕВІЧА

Вільня, Вострабрамская № 2.

ПАТРЭБНЫ ВУЧЫЦЕЛЬ

для беларускай прыватнай школы ў в. Барадзевічах, Едзкай гміны, Браслаўскага павету. КАНДЫДАТЫ павінны неадкладна прыслаць: дакуманты аб вучыцельскай кваліфікацыі, копію пашпарта, або пасьведчаньне польскага грамадзянства і жыцьцяніс напісаны ў польскай мове. Адрэс: Вільня, Завальная 7—8, Беларускай Інстытут Гаспадаркі і Культуры.

Арганізуецца беларускі ХОР

пры Віленскім Гуртку Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры. Запісавацца ў хор просяць у Беларускай Кнігарні, Завальная 7.